

การศึกษาปัญหาเพื่อพัฒนาแรงจูงใจการ ทำกรบ้านโครงการ

ภาควิมังสา ของนักเรียนห้อง ๓/๑

“ฉันมองความรู้เหมือนผลผลิตของเมล็ดพันธุ์ ฉันเข้าใจได้ว่าเมล็ดพันธุ์แต่ละชนิดแม้ว่าต้องการน้ำ ความชื้น อุณหภูมิ และแสงแดดในการงอก...แต่เมล็ดพันธุ์ก็ต้องการเวลาในการงอก หรือเวลาในการแตกใบแต่ละใบไม่เท่ากัน”

ครูภัท อภาพร กิจพ่อคำ

ครูมานุษกับโลกชั้น ๓

การศึกษาปัญหาเพื่อพัฒนาแรงจูงใจการทำงานบ้านโครงการ ภาควิม้งสา ของนักเรียนห้อง ๓/๑

“ฉันมองความรู้เหมือนผลผลิตของเมล็ดพันธุ์ ฉันเข้าใจได้ว่าเมล็ดพันธุ์แต่ละชนิดแม้ว่าต้องการน้ำ ความชื้น อุณหภูมิ และแสงแดดในการงอก แต่เมล็ดพันธุ์ก็ต้องการเวลาในการงอก หรือเวลาในการแตกใบ แต่ละใบไม่เท่ากัน” นั่นเป็นทัศนคติและแนวคิดในความเป็นครูของตัวฉันให้มีความเชื่อและศรัทธาต่ออาชีพครู

ฉันจะตรวจสอบได้อย่างไรว่าฉันให้คุณค่าต่อชั้นเรียนแบบ เน้นการเรียนรู้ ไม่ใช่แบบ เน้นการสอน

ในทุกครั้งเวลาฉันได้เข้าห้องเรียนสิ่งหนึ่งที่ฉันมีติดตัวไปด้วยคือ “**ความรู้สึกรัก**” ที่มีแผน นักเรียน และตัวฉันเองที่เป็นครู ฉันรู้สึกใจเต้นแรงที่ได้เห็นนักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดที่หลากหลายหรือมากกว่าการคาดเดา ฉันรู้สึกใจหายเมื่อการเรียนการสอนในห้องไม่ขับเคลื่อนตามที่คาดหวังไว้ แนนอนความรู้สึกในทุกๆวันของการเข้าห้องเรียนก็จะมีแตกต่างปะปนไปในแต่ละวัน ซึ่งทำให้ฉันคุยกับตัวเอง คุยกับนักเรียน และคุยกับคู่วิชามากขึ้น สิ่งก็ตามมาคือ “**การได้ยินและการได้ฟัง**” เสียงของตัวเอง เสียงของนักเรียน เสียงของคนรอบข้าง และฉันให้ “**ความสำคัญเสมอ**” ซึ่งฉันมองว่าสิ่งนี้ “**ช่วยสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากกว่าการสอน**” เพราะครูก็เรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียนด้วยความรู้สึกรักที่ไม่ตัดสินและให้คุณค่ากับการฟังเสียงของนักเรียน

เมื่อพูดถึงนักเรียนห้อง ๓/๑ ฉันรู้สึกต่อพวกเขาในการเรียนวิชามานุษยกับโลกและจิตทัศน์อย่างมีความสุข เหมือนกับว่านักเรียนกำลังฟังเสียงฉันและฉันกำลังฟังเสียงของพวกเขาอยู่ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนก็ตาม ฉันเชื่อว่า “**ไม่มีนักเรียนคนไหนแยจริงๆหรอก มีเพียงคนที่เรายังไม่ได้เปิดใจเข้าถึงเขามากพอ**” แต่เมื่อภาคเรียนวิม้งสามมาถึงตัวฉันได้เข้ามาสืบบทบาทดูแลของห้อง ๓/๑ มากขึ้นนั่นคือมีการสลับห้องครูบูรณาการซึ่งแต่เดิมตัวฉันนั้นได้ดูแลห้อง ๓/๔ นั่นทำให้ฉันเริ่มฟังเสียงของพวกเขาในวิชาโครงการมากขึ้น แต่ความท้าทายที่เกิดขึ้นต่อไปนี้มาพร้อมกับความรู้สึกที่เต็มไปด้วยคำถามและความกังวลใจที่ว่า หนึ่งภาคเรียนที่เหลือนี้จะมีวิธีการไหนที่จะช่วยเหลือพวกเขาได้ล่ะ? เวลาหนึ่งภาคเรียนเพียงพอหรือเปล่า? เด็กๆจะรู้สึกอย่างไร? และตัวฉันจะรับได้ไหมถ้าเสียงของเด็ก ๆ เปลี่ยนไป ?

ในความเห็นของฉัน จุดเด่นที่สุดด้านการทำหน้าที่ครูของฉัน คืออะไรบ้าง

ฉันได้ลองกลับมาทบทวนตนเองกับความรู้สึกที่เต็มไปด้วยคำถามและความกังวลใจอีกครั้งหนึ่งที่ว่าแล้วตัวฉันเองนั้นมีจุดเด่นที่สุดด้านการทำหน้าที่ครูคืออะไรบ้าง อย่างแรกเลยคือ **๑.ฉันจะไม่พูดด้านลบกับนักเรียนของฉันถึงเสียงฉันจะดูหรือไม่พอใจเพียงใดก็ตาม** เพราะฉันเชื่อเสมอว่า ตอนเป็นเด็กเรามากจะไม่ชอบ

คนที่ล่อเลียน ดูถูก ด้านที่ด้อยของเรา และฉันจะไม่สร้างบรรยากาศแบบนี้ให้กับห้องเรียนแน่นอน **๒.คือการตั้งใจฟังเสียง**ของนักเรียนและเปิดใจรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ เพราะฉันเชื่อว่าจะเป็นประตูสู่ความไว้วางใจระหว่างครูและนักเรียน **๓.ฉันมีความใจเย็นที่จะไม่ตัดสิน**เพียงเพราะสิ่งที่เห็นหรืออารมณ์ขณะนั้น เพราะความรู้สึกหรือสิ่งที่ได้ลงมือทำไปแล้วมักจะแก้ไขที่ความรู้สึกยากมาก ซึ่งสามข้อนี้ฉันพยายามฝึกฝนมาโดยตลอดแม้จะยังไม่ดีเท่าที่ควร แต่ฉันเชื่อว่าจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยขัดเกลาให้นักเรียนที่ฉันสอนได้

ฉันได้ค้นพบประเด็นที่ค้างคาใจหรือสนใจแล้ว

เมื่อพูดถึงการศึกษาปัญหาในการทำการบ้านโครงการ ภาควิมังสา ของนักเรียนห้อง ๓/๑ ฉันคิดว่า **“แรงจูงใจ”** มีส่วนทำให้พวกเขาเกิดทัศนคติและการเห็นคุณค่าจากการเรียนรู้มากขึ้น โดยฉันเชื่อว่า **“การบ้าน”** **สำหรับครู**ยังคงเป็นโจทย์ที่ทำให้ยากในการทำให้ให้นักเรียนของตนเองนั้นให้เกิดแรงจูงใจที่อยากทำ เกิดแรงจูงใจที่จะส่งงานให้ตรงต่อเวลา และเกิดแรงจูงใจที่จะทำงานด้วยความประณีต **สำหรับนักเรียน**นั้นฉันมองว่าพวกเขาแค่ต้องการโอกาสในการสร้างแรงจูงใจเพื่อที่จะทำการบ้าน โอกาสที่จะได้เห็นว่าการบ้านที่ตนเองได้ทำนั้นมีคุณค่า และโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบ้านของตนเองและเพื่อนๆ และฉันคิดว่าประเด็นนี้จึงมีความสำคัญต่อฉันที่จะพัฒนาพวกเขา

ในภาคเรียนนี้ - จิตตะ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ที่ผ่านมาพบว่าการทำงานเชิงโครงการของนักเรียนชั้น ๓ ในภาพรวมส่วนมากยังมีความรู้สึกไม่อยากเรียน ในขณะที่ห้อง ๓/๑ ความรู้สึกไม่อยากเรียนชัดเจนมากที่สุดก็คือ ๓/๒ และ ๓/๔

ตารางแสดงร้อยละแบบสัมบูรณ์ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้น 3															
หน่วยวิชา	ร้อยละของนักเรียนที่ศึกษาไม่ยอมเรียน												รวม ชั้น 3		
	ชั้น 3/1			ชั้น 3/2			ชั้น 3/3			ชั้น 3/4					
	ฉันหะ	วิจัย	จัดละ	ฉันหะ	วิจัย	จัดละ	ฉันหะ	วิจัย	จัดละ	ฉันหะ	วิจัย	จัดละ	ฉันหะ	วิจัย	จัดละ
ภาษาไทย	19	35	54	13	0	8	0	0	0	4	12	12	9	11	18
คณิตฯ(W5)	23	22	29	25	20	16	19	18	15	15	24	19	20	21	20
ESL(W5)	46	39	29	13	16	8	15	7	15	26	20	27	25	20	20
ภาษาถิ่นโลก	23	4	4	21	16	12	4	4	4	12	20	8	15	11	7
จีนทัศน์	12	4	0	8	4	4	4	0	4	7	4	4	8	3	3
แสกษา	8	9	17	4	4	12	0	0	4	0	4	4	3	4	9
ดนตรีชีวิต	15	35	21	4	4	0	0	11	7	11	12	12	8	15	10
กีฬา	0	4	0	4	4	4	0	4	0	7	4	4	3	4	2
การบ้านเชิงโครงการ	65	57	42	33	32	48	24	11	11	30	38	19	38	33	29

หน่วยวิชา	ร้อยละของนักเรียนที่ศึกษาไม่เข้าใจ												รวม ชั้น 3		
	ชั้น 3/1			ชั้น 3/2			ชั้น 3/3			ชั้น 3/4					
	ฉันหะ	วิจัย	จัดละ	ฉันหะ	วิจัย	จัดละ	ฉันหะ	วิจัย	จัดละ	ฉันหะ	วิจัย	จัดละ	ฉันหะ	วิจัย	จัดละ
ภาษาไทย	8	22	21	4	8	20	4	4	12	8	12	12	6	11	14
คณิตฯ(W5)	31	22	9	25	8	12	16	14	19	12	20	19	20	16	12
ESL(W5)	35	30	21	25	21	16	16	14	23	42	32	23	29	24	16
ภาษาถิ่นโลก	4	13	13	17	21	28	8	4	8	0	12	8	7	12	13
จีนทัศน์	8	4	4	4	0	8	4	0	8	0	12	8	4	4	6
แสกษา	0	0	0	13	4	16	0	4	12	4	4	12	4	3	8
ดนตรีชีวิต	12	26	8	4	13	0	0	4	19	12	12	19	7	13	9
กีฬา	4	9	4	0	8	4	8	0	8	8	8	8	5	6	4
การบ้านเชิงโครงการ	31	18	8	21	21	24	8	7	19	28	32	19	22	19	15

ซึ่งภาคเรียนวิม้งสถานีตัวฉันได้มีโอกาสได้ดูแลห้อง ๓/๑ เมื่อได้ลองวิเคราะห์ผลเจตคติที่ได้สำรวจความรู้สึกไม่อยากเรียนและความรู้สึกไม่เข้าใจของการบ้านโครงการในสัปดาห์ที่ ๕ ของแต่ละภาคเรียน พบว่าความรู้สึกไม่อยากเรียนอยู่ในระดับที่สูงแต่เมื่อเทียบกับความเข้าใจแล้วนั้นกลับมีความเข้าใจโดยเฉพาะภาคเรียนวิริยะและจิตตะ ฉันได้มานั่งใคร่ครวญวิธีการให้การบ้านโครงการที่ผ่านมามีจุดไหนที่ยังเป็นปัญหาอยู่หรือเปล่า? โดยปกติก่อนที่จะให้การบ้านโครงการทุกภาคเรียน ทางทีมบูรณาการและครูเองได้มีการวางแผนทุกครั้งเสมอและอยู่บนพื้นฐานของการศึกษาปัญหาจากปีการศึกษาที่ผ่านมาด้วยการ AAR เพื่อที่จะพัฒนาไปด้วยกัน เมื่อได้ข้อสรุปแล้วทางทีมจะช่วยกันออกแบบแผนการให้การบ้านเชิงโครงการ โดยแต่ละแผนจะให้ความสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจก่อนทุกครั้ง ตามมาด้วยตัวอย่างชิ้นงานครูเสมอ เมื่อถึงวันส่งการบ้านเพื่อดูคุณภาพของงานส่วนใหญ่ทำได้ครบถ้วนตามโจทย์หรือไม่ครบถ้วนก็จะมีคำสั่งคืนให้กลับไปแก้ไข

ฉันจะอย่างไรเพื่อปรับปรุงการทำงานเหล่านั้น หรือเพื่อความเข้าใจวิธีทำงานเหล่านั้นให้ชัดเจนขึ้น?

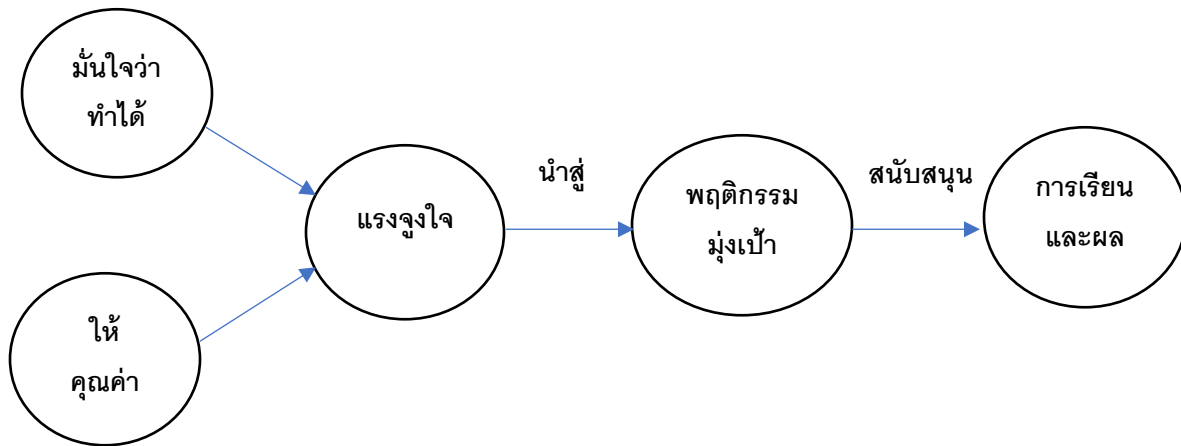
ระหว่างที่ฉันได้ใคร่ครวญถึงปัญหาความรู้สึกไม่อยากเรียนในการบ้านเชิงโครงการของนักเรียนห้อง ๓/๑ แล้ว ฉันก็ได้เชื่อมโยงกับความรู้สึกของตนเองว่าการที่ฉันได้เลือกทำอะไรสักอย่างให้เกิดผลดีนั้นฉันมีแรงจูงใจเรื่องอะไรบ้างนะที่รู้สึกอยากทำและอยากจะเป็นเจ้าของงานนั้นด้วยความภูมิใจ?...และหนึ่งคำนั้นก็ชัดเจนขึ้นมาคือคำว่า **“คุณค่า”** แล้วฉันจะอย่างไรดีให้นักเรียนที่ฉันสอนเห็นคุณค่าของการทำการบ้านนะ? เพราะเมื่อนักเรียนรู้สึกว่างานของตนเองมีคุณค่า จะเกิดความเป็นเจ้าของการเรียนรู้ และแรงจูงใจต่อการเรียนรู้จะเกิดขึ้น

จากนั้นฉันได้อ่านหนังสือเรื่อง “การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร” ของ ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ก็ได้กล่าวถึงแรงจูงใจไว้ว่า

“แรงจูงใจต่อการเรียน เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ๓ ปัจจัย คือ ๑.เป้าหมาย ๒.ความเชื่อมั่นว่าเรียนได้สำเร็จ และ๓.มุมมองต่อสภาพแวดล้อมว่าเอื้อให้ตนเรียนได้สำเร็จ

...การแสดงอย่างจริงใจ และแจ้งชัดว่าครูมีความกระตือรือร้น มีพลังความรักเห็นคุณค่าของวิชา
นั้นสูงยิ่ง จะเป็นคล้ายๆโรคติดต่อ ให้นักเรียนรู้สึกพิศวงต่อวิชานั้น เกิดความสนใจ และเห็นคุณค่าของวิชา
นั้นตามไปด้วย”

แผนภาพแสดงอิทธิพลของความมั่นใจ การให้คุณค่าต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์

มีกิจกรรมอะไรบ้างที่จะทำ?

จากแผนภาพอิทธิพลของความมั่นใจ การให้คุณค่าต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์ ฉันจึงได้รับแรงบันดาลใจว่า ถ้าครูมีการเสริมแรงด้วยความมั่นใจและการให้คุณค่ากับสิ่งที่นักเรียนทำ นักเรียนเองจะเกิดแรงจูงใจในการทำการบ้านเชิงโครงการได้ไม่ยาก โดยฉันได้ออกแบบงานวิจัย **การศึกษาปัญหาเพื่อพัฒนาแรงจูงใจในการทำการบ้านเชิงโครงการ ภาควิม้งสา ของนักเรียนห้อง ๓/๑** เพื่อมีเป้าหมายคือ **๑. ศึกษาปัญหาที่มีผลต่อการเกิดแรงจูงใจในการทำการบ้านเชิงโครงการ ๒.พัฒนาแรงจูงใจในการทำการบ้านเชิงโครงการเพิ่มมากขึ้น โดยเครื่องมือที่เป็นตัวช่วยของฉันนั้นคือ ๑.แบบสอบถามปัญหา ๒.วิธีการให้คุณค่าของชิ้นงาน** การบ้าน ที่ฉันเลือกใช้คือ การให้ Feedback และการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบ้านของตนเองและเพื่อนๆ

ฉันได้เริ่มวางแผนการเก็บข้อมูลในการ**ศึกษาปัญหาเพื่อพัฒนาแรงจูงใจการทำงานบ้าน** **โครงงาน ภาค**
วิม้งสา ของนักเรียนห้อง ๓/๑ ในสัปดาห์ที่ ๑ คือ ฉันได้ให้กระดาษเปล่ากับนักเรียนขนาดครึ่ง A4 เพื่อ
สอบถามปัญหาเบื้องต้นในการทำงานบ้านโครงงานจากภาคเรียนที่ผ่านมา โดยมีกระบวนการดังนี้

๑. กระบวนการแนะนำ

- ตัวครูบอกเป้าหมายที่ชัดเจนกับนักเรียนว่า อยากได้ข้อมูลนี้ไปเพื่ออะไร โดยฉันได้เกริ่นนำว่า “ในภาคเรียนวิม้งสาที่ครูก็จะเข้ามาดูแลเด็กๆ ในการทำงานบ้านโครงงาน ภาคสนาม โครงงาน สังเคราะห์ต่อยอด และชื่นใจ ก่อนอื่นครูก็ขอร่วมเรียนรู้ไปกับเด็กๆ ห้อง ๓/๑ ด้วยในภาคเรียนสุดท้าย”
- ก่อนอื่นคุณครูอยากทราบว่าจากสามภาคเรียนที่ผ่านมา การทำงานบ้านโครงงานเกิดปัญหาอะไร กับตัวนักเรียนบ้างไหม เมื่อครูเข้ามาดูแลเด็กๆ ในครั้งนี้มาเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครูได้เรียนรู้ปัญหา/ข้อติดขัดของนักเรียน เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาให้ตรงจุด เด็กๆจะได้มีความสุขในการทำงานบ้าน

๒. กระบวนการสอบถาม

- ครูใช้ประโยคเชิงบวกกับนักเรียนในสภาพแวดล้อมปกติและผ่อนคลายโดยใช้คำพูดว่า “การทำงานบ้านโครงงานที่ผ่านมาเกิดปัญหาอย่างไรบ้างนะ? แล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไรกัน? ลองเขียนเล่าให้คุณครูฟังหน่อยซิจ๊ะ”
- ให้ความรู้สึกปลอดภัยและให้เกียรตินักเรียนในขณะที่เขียนปัญหา โดยไม่เข้าไปดูและไม่เขียนชื่อ แต่จะเน้นย้ำเรื่องว่าไม่มีผลต่อนักเรียนในเรื่องคะแนนและความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกันระหว่างครูกับนักเรียน ในทางตรงกันข้ามกลับเกิดผลดีกับตัวนักเรียนและคุณครูเองด้วยที่จะช่วยกันพัฒนาปัญหา

เมื่อฉันได้สอบถามปัญหาเบื้องต้น รวบรวมปัญหา และได้ทำการจัดกลุ่มลักษณะปัญหาออกแบ่ง
๓ ประเภทหลักๆ คือ

๑. ปัญหาที่มาจากความเฉพาะของตัวนักเรียน

- การแบ่งเวลาในการทำ
- เขียนเยอะ/เมื่อยมือ
- คอย/ไม่ตั้งใจฟังในขณะที่ครูอธิบาย
- ไม่อยากมีการบ้าน

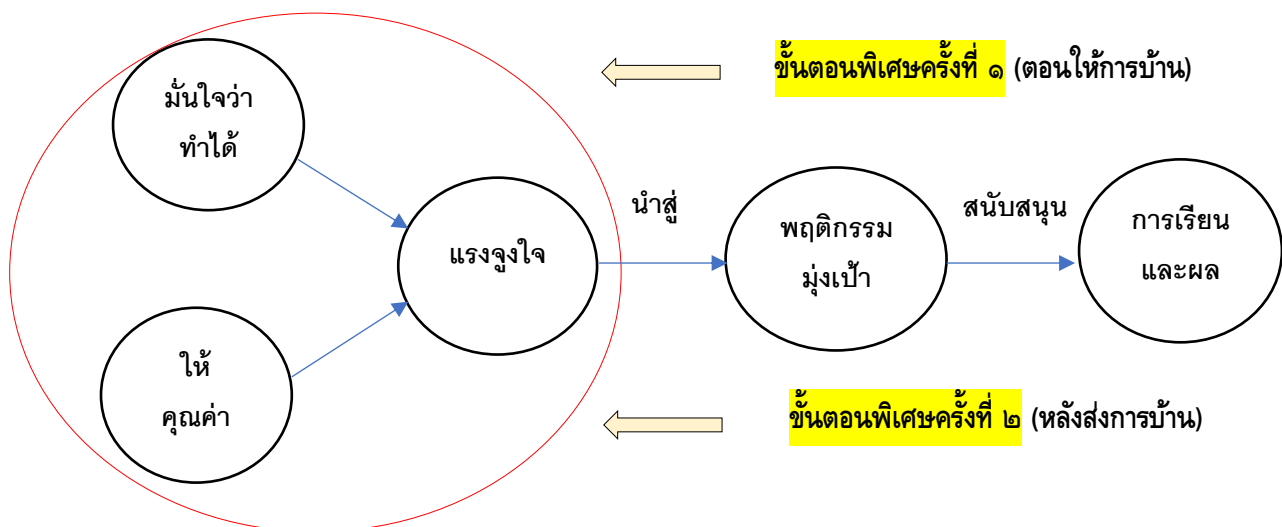
๒. ปัญหาที่มาจากข้อจำกัดในการหาข้อมูล/สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม

- การสืบค้นข้อมูล

๓. ปัญหาจากโจทย์การบ้านโครงการงาน

- ไม่เข้าใจโจทย์

เมื่อสัปดาห์ที่ ๒ วันจันทร์มาถึงซึ่งเป็นสัปดาห์ที่ให้การบ้านโครงการงาน **โครงการข้อที่ ๑ ทานบารมี...สู่
ความดีในตัวตน** จากการทำฉันได้นำแผนภาพแสดงอิทธิพลของความมั่นใจ การให้คุณค่าต่อการเรียน และ
ผลสัมฤทธิ์ มาวิเคราะห์ว่าจุดเริ่มต้นของแรงจูงใจในการให้นักเรียนเป็นเจ้าของการบ้านโดยที่ลดปัญหาและ
ความรู้สึกละอายต่อการบ้านพบว่า การที่นักเรียนมั่นใจว่าทำได้และการให้คุณค่ากับสิ่งที่กำลังทำอยู่ **นำไปสู่การ
สร้างแรงจูงใจได้**

ซึ่งการให้การบ้านโครงการทุกครั้งครูบูรณาการจะช่วยกันสร้างแผนเพื่อเปิดโจทย์ให้กับนักเรียน แผนแต่ละครั้งนั้นขาดไม่ได้เลยคือ**ขั้นสร้างแรงบันดาลใจและการเปิดโจทย์** **ฉันจึงได้เพิ่มเติมขั้นตอนพิเศษครั้งที่ ๑ ลงไป** เพื่อให้ให้คุณค่ากับการบ้านและเด็กๆ มั่นใจว่าสามารถทำการบ้านโครงการข้อที่ ๑ ได้ จากการทำ
ฉันวิเคราะห์แผนภาพข้างต้น โดยมีกระบวนการดังนี้

*****๑. ขั้นก่อนสร้างแรงบันดาลใจ (ขั้นตอนพิเศษครั้งที่ ๑)**

- ครูพาเด็ก ๆ นั่งวงกลมเพื่อสร้าง**พื้นที่ปลอดภัย รวมสติและสมาธิ**ว่า วันนี้ครูจะให้การบ้านโครงการข้อที่ ๑ ที่**พิเศษมาก** ๆ สำหรับนักเรียน
- การบ้านครั้งนี้เป็นสิ่งที่นักเรียนจะได้**ทบทวนประสบการณ์ที่มีค่า**ของตนเองว่าตัวนักเรียนเองสะสมหรือสร้าง**ทานบารมี**ได้บ้าง

๒. ขั้นแนะนำและสร้างแรงบันดาลใจ (ขั้นตอนปกติตามแผน)

- เกี่ยวกับลักษณะการบ้านและตัวอย่างชิ้นงานครู

๓. ขั้นเปิดโจทย์ (ขั้นตอนปกติตามแผน)

- ครูเปิดโจทย์ บอกเงื่อนไขในการทำงาน และแลกเปลี่ยนคำถามที่เกิดขึ้น

*****๔. ขั้นเสริมแรงและสร้างแรงจูงใจ (ขั้นตอนพิเศษครั้งที่ ๑)**

- ครู**สร้างความสงบ**หลังจากเปิดโจทย์เสร็จแล้วบอกกับนักเรียนว่า ไม่อยากให้เด็กเรียนมองว่าเป็น**การบ้านแต่มันเป็นของขวัญ**ของนักเรียนเอง ที่จะได้เขียนทบทวน วิเคราะห์ความดีงามที่อยู่ใต้อาณัติ และ**คุณครูเชื่อว่า**นักเรียนห้องนี้มีประสบการณ์ที่มีคุณค่ามากมาย และพิเศษไปกว่านั้นคือ **นักเรียนจะได้อ่านงานเขียนของเพื่อนๆ พร้อมกับชื่นชมและให้กำลังใจด้วย**

สัปดาห์ที่ ๓ วันจันทร์เป็นการส่งการบ้านโครงการงานข้อที่ ๑ ครูได้รวบรวมการบ้านที่นักเรียนได้ส่งในวันจันทร์มาแล้ว และได้ออกแบบกระบวนการวิเคราะห์สร้าง **แรงจูงใจเพิ่มเติม** โดยฉันจึงได้ **เพิ่มเติมขั้นตอนพิเศษครั้งที่ ๒** ลงไป คือ นักเรียนจะได้อ่านงานเขียนของเพื่อนๆ พร้อมกับชื่นชมและให้กำลังใจด้วย ซึ่งใช้เวลาช่วงพักกลางวันของสัปดาห์ที่ ๓ โดยมีกระบวนการดังนี้

*****๑. สร้างแรงบันดาลใจ (ขั้นตอนพิเศษครั้งที่ ๒)**

- ครูสร้างบรรยากาศผ่อนคลายเป็นกันเองในช่วงทานข้าวกลางวัน
- ครูนำการบ้านของนักเรียนมา **ติดที่กระดานในห้องเรียน**
- ครูนำตัวอย่างงานเขียนของนักเรียนมาอ่านแล้ว **ให้นักเรียนวันละ ๕-๖ เรื่อง**

*****๒. ชื่นชื่นชมและให้กำลังใจ (ขั้นตอนพิเศษครั้งที่ ๒)**

- เมื่อใครทานข้าวเสร็จ สามารถเดินมาอ่านเพิ่มเติมได้จากที่คุณครูได้เล่าให้ฟัง
- ครูชี้แจงกติกาการชื่นชมและให้กำลังใจงานเขียนของเพื่อนๆ คือ จะมี **สติ๊กเกอร์ดาว** ให้นักเรียนคนละ **๑ ดวง** ชื่นชอบงานเขียนของใครให้ **สติ๊กเกอร์ดาวชื่นชม** หรืองานเขียนของใครที่ยัง **ต้องพัฒนาให้ใช้กระดานโน้ตเขียนให้กำลังใจ**

*****จัดกระบวนการนี้ทั้งหมด ๔ วัน ในสัปดาห์ที่ ๓**

ฉันได้ความรู้ใหม่อะไรบ้างจากการทำวิจัยนี้ ?

จากการลงมือเก็บข้อมูลและดำเนินการของฉัน ฉันได้ค้นพบเสียงและความรู้สึกของพวกเขาชัดเจนมากขึ้นอีก ๑ เสียงนอกเหนือจากวิชามานุษยกับโลกและจินตทัศน์แล้ว นั่นคือ “วิชาโครงการประจำภาคเรียน” ฉันรับฟังเสียงและความรู้สึกที่แตกต่างจากวิชาหลักทำให้ฉันได้มีโอกาสเพิ่มขึ้นตอนพิเศษ ลงไป และขั้นตอนพิเศษนี้ได้ชักนำนักเรียนและฉันไปสู่ความเปลี่ยนแปลงในการทำการบ้านโครงการเพิ่มมากขึ้น นักเรียนห้อง ๓/๑ เป็นนักเรียนที่ต้องการคนรับฟังปัญหา ให้ความสำคัญและกำลังใจกับงานที่พวกเขาได้ทำผ่านการติชมของครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน และคำพูดเชิงบวกอย่างสร้างสรรค์แต่มีความชัดเจน และสิ่งหนึ่งที่นักเรียนได้รู้สึกต่อการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ นั่นคือผลเจดคติในภาคเรียนวิมิงสาที่ดีขึ้นด้านความรู้สึกอยากเรียนการบ้านเชิงโครงการ แต่ความรู้สึกไม่เข้าใจเพิ่มขึ้นเมื่อมาตรวจสอบเหตุผลในแบบวัดเจดคติ คือ “งงว่าต้องทำอะไร งามากกว่าตัวเองทำอะไร ยากเพราะไม่ฟังมัวแต่คุย” ซึ่งฉันมองว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ปัญหาหลัก เพียงแต่ครูผู้สอนต้องละเอียดกับแผนมากขึ้น คอยประเมินนักเรียนกลุ่มเผื่อระวังในการทำความเข้าใจโจทย์ และกลุ่มที่ต้องจัดสรรเวลาอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น

หน่วยวิชา	ร้อยละของนักเรียนที่รู้สึกไม่อยากเรียน																			
	ชั้น 3/1				ชั้น 3/2				ชั้น 3/3				ชั้น 3/4				รวม ชั้น 3			
	จับทะ	วิริยะ	จิตตะ	วิมิงสา	จับทะ	วิริยะ	จิตตะ	วิมิงสา	จับทะ	วิริยะ	จิตตะ	วิมิงสา	จับทะ	วิริยะ	จิตตะ	วิมิงสา	จับทะ	วิริยะ	จิตตะ	วิมิงสา
ภูมิภาคไทย	19	35	54	33	13	0	8	12	0	0	0	0	4	12	12	23	9	11	18	17
คณิศรา(W5)	23	22	29	17	25	20	16	8	19	18	15	15	15	24	19	27	20	21	20	17
ESL(W5)	46	39	29	21	13	16	8	12	15	7	15	7	26	20	27	23	25	20	20	16
มานุษยกับโลก	23	4	4	4	21	16	12	28	4	4	4	0	12	20	8	4	15	11	7	9
จินตทัศน์	12	4	0	8	8	4	4	8	4	0	4	4	7	4	4	12	8	3	3	8
แสนภาษา	8	9	17	13	4	4	12	0	0	0	4	0	0	4	4	4	3	4	9	4
ดนตรีชีวิต	15	35	21	8	4	4	0	12	0	11	7	7	11	12	12	23	8	15	10	13
กีฬา	0	4	0	0	4	4	4	4	0	4	0	4	7	4	4	0	3	4	2	2
การบ้านเชิงโครงการ	65	57	42	25	33	32	48	48	24	11	11	11	30	38	19	23	38	33	29	26

หน่วยวิชา	ร้อยละของนักเรียนที่รู้สึกไม่เข้าใจ																			
	ชั้น 3/1				ชั้น 3/2				ชั้น 3/3				ชั้น 3/4				รวม ชั้น 3			
	จับทะ	วิริยะ	จิตตะ	วิมิงสา	จับทะ	วิริยะ	จิตตะ	วิมิงสา	จับทะ	วิริยะ	จิตตะ	วิมิงสา	จับทะ	วิริยะ	จิตตะ	วิมิงสา	จับทะ	วิริยะ	จิตตะ	วิมิงสา
ภูมิภาคไทย	8	22	21	21	4	8	20	12	4	4	12	4	8	12	12	12	6	11	14	12
คณิศรา(W5)	31	22	9	13	25	8	12	4	16	14	19	11	12	20	19	15	20	16	12	11
ESL(W5)	35	30	21	25	25	21	16	8	16	14	23	11	42	32	23	27	29	24	16	18
มานุษยกับโลก	4	13	13	13	17	21	28	20	8	4	8	0	0	12	8	4	7	12	13	9
จินตทัศน์	8	4	4	0	4	0	8	4	4	0	8	4	0	12	8	4	4	4	6	3
แสนภาษา	0	0	0	8	13	4	16	4	4	0	4	12	0	4	4	12	4	4	3	8
ดนตรีชีวิต	12	26	8	13	4	13	0	4	0	4	19	4	12	12	19	24	7	13	9	11
กีฬา	4	9	4	0	0	8	4	4	8	0	8	0	8	8	8	4	5	6	4	2
การบ้านเชิงโครงการ	31	18	8	17	21	21	24	20	8	7	19	7	28	32	19	4	22	19	15	12

การเรียนรู้ใหม่ของฉันมีผลต่อความรู้เกี่ยวกับตนเองคือ...

สิ่งสำคัญที่ได้เรียนรู้คือ **ครูต้องเรียนรู้จากผลสะท้อน (Formative Assessment)** จึงทำให้เห็นคุณค่าของการเรียนรู้จากตัวนักเรียนที่ไม่ได้เน้นการสอนเป็นหลัก แม้แผนการเรียนการสอนจะดีเพียงใด ละเอียดเพียงใด แต่ถ้าไม่ได้ใส่ **“หัวใจ”** ลงไปในแผนก็ไม่ต่างกับเราที่สอนตามหน้าที่ แต่การใส่ **“หัวใจ”** ลงไปด้วยนั้นทำให้ฉันมี **สายตาและการรับฟังเสียงของเด็กๆ เพิ่มขึ้น** เพราะนักเรียนคือครูที่ดีของฉัน เป็นกำลังใจให้ฉันหาความรู้ ทฤษฎี และวิธีการเรียนการสอนที่จะปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นจากเดิม

การทำวิจัยครั้งนี้คือ คือ **ฉันได้รู้จักนักเรียนที่ฉันสอนผ่านช่วงเวลาการทำงานโครงการเพิ่มมากขึ้นในเรื่อง แนวคิด ทศนคติ “กับคำว่าบ้าน”** ทำให้ฉันมีความกล้าที่จะ **เผชิญการแก้ไขปัญหาโดยทันที โดยไม่ได้นั่งนอนใจ** เพราะการเรียนรู้บางเรื่องเป็นทักษะที่ต้องฝึก เช่น นักเรียนที่จัดการเวลาในการทำการบ้านไม่ได้ นักเรียนที่เมื่อยมือเพราะเขียนเยอะ นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงตัวเองอย่างไรหรือได้รับแรงจูงใจอะไรมาเติมเต็มนั้น... **ครูเป็นฟันเฟืองที่สำคัญ** ซึ่งการเรียนรู้หลายเรื่องเป็นเรื่องทางจิตใจ ต้องหาทางให้ซึมลึกเข้าไปข้างในซึ่งยังคงเป็นโจทย์ที่ทำหายและต้องการเวลาเป็นเครื่องพิสูจน์เพิ่มมากขึ้นในอนาคตว่าครูต้องให้ความสำคัญกับการใคร่ครวญ เป็นพื้นที่ปลอดภัย พูดแล้วมีการรับฟัง มีการสนองตอบด้วยแววตา และการเชื่อใจกันและกันระหว่างครูกับนักเรียน

ปัจจัยที่ฉันพาตนเองไปสู่ความสำเร็จของการทำวิจัยครั้งนี้คือ...

๑. สภาพแวดล้อม ครูสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียนที่มีพื้นที่ปลอดภัย เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความรู้สึกนึกคิดทั้งในตัวเนื้อหาความรู้ และความรู้สึกที่มีต่อการทำการบ้านโครงการออกมาจริงๆ จากการรับฟังเสียงของเด็กๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งต่างจากทุกครั้งในการให้การบ้านโครงการ และช่วงบรรยากาศแห่งการชื่นชมและให้กำลังใจในช่วงพักกลางวันนั้นเป็นช่วงเวลาดีๆ ที่ครูและนักเรียนได้ใช้เวลาอยู่ด้วยกัน ลดความกดดันและเคร่งเครียดได้ดีทีเดียว

๒. ครูมีความกระตือรือร้น เมื่อฉันรับฟังปัญหาของนักเรียนแล้ว ฉันไม่ได้จมอยู่กับปัญหาหรือย่อท้อกับสิ่งที่เกิดขึ้น ฉันมีความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง และเรียนรู้ไปกับปัญหาร่วมกับนักเรียน ซึ่งถ้าเปรียบเทียบความเป็นครูเริ่มแรกของฉันนั้นจะมีความกลัวและกังวลเข้ามาด้วยทุกครั้งว่าสิ่งที่เราทำนั้นจะดีหรือเปล่าทำให้ขาดการตัดสินใจด้วยตนเองหรือตัดสินใจช้าเกินไป ผลที่ตามมามักจะแก้ไขเลยไม่ทันต้องไป

ปรับอีกทีคือภาคเรียนต่อไปหรือปีการศึกษาหน้า ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นช่วยยืนยันความเป็นครูของตัวเองให้ชัดเจนเพิ่มมากขึ้น

๓. นักเรียนเกิดความสนใจในตัวในการเรียนรู้ สิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลงคือการสร้างพลังเชิงบวกขับเคลื่อนแรงจูงใจของนักเรียน โดยก่อนที่ฉันจะสร้างให้นักเรียนนั้นฉันจะต้องเริ่มสร้างให้ตัวเองก่อนทุกครั้ง และสิ่งที่ครูต้องตระหนักถึงคือ **“ความรักที่ไม่ใช่แค่หน้าที่ การสอนที่ไม่ใช่แค่การบอก”** ดังเช่นจากบทความของหนังสือศาสตร์และศิลป์ในการสอนว่า **“ครูไม่ได้มีหน้าที่ส่งต่อความรู้แต่เมื่อครูรักในความรู้ก็จะรู้ว่าจะทำอย่างไรให้เด็กรักในความรู้ที่ครูรัก”**

